

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
БИЛИМ БЕРҮҮ ЖАНА ИЛИМ МИНИСТРЛИГИ**

**К.Ш. ТОКТОМАМАТОВ АТЫНДАГЫ
ЭЛ АРАЛЫК УНИВЕРСИТЕТИ
ФИЛОСОФИЯ ЖАНА ТАБИГЫЙ ИЛИМДЕР КАФЕДРАСЫ**

«Макулашылды»

К.Ш. Токтомаматов атындагы Эл аралык
университетинин илим, эл аралык байланыштар
инновациялык билим берүү технологиялары
бөлүмүнүн директору, и.и.к., профессор
 Омосhev Т.Т.
"27" 08 2024 ж.

**Илимий- изилдөө иштеринин иш планы
2024-2025-окуу жылы
❧❧❧**

«Каралды»

Философия жана табигый илимдер
кафедрасынын башчысы
г.и.к., доцент Н.С.Мырзабаева
 Протокол № 1
"16" август 2024-ж.

**Философия жана табигый илимдер кафедрасынын
илимий-изилдөө иштеринин планы
2024-2025-окуу жылы үчүн**

№	Илимий иштердин аталыштары	Илимий иштин негизги максаты	Күтүлүүчү жыйынтыктар	Аткаруучулар	Аткаруу мөөнөтү
1	Кафедранын илимий изилдөө иштеринин планын бекитүү.	Кафедранын илим иштерин күчөтүү менен окутуучуларды илимге багыт алдыруу жана студенттердин илимий иштерине жетекчилик кылуу. Философия жана табигый илимдер кафедрасы университеттин бардык кафедраларындагы адистиктерге сабак берип, тейлөөчү кафедраларынын бири болуп эсептелет. 1-2-курстун студенттерине Кыргызстан тарыхы, Философия, Политология, Кыргызстандын географиясы, Экология предметтеринен окуп үйрөнүп, илимий-изилдөө иштерин жүргүзүшөт. Кафедрадагы окутуучулардын ар бири белгиленген иш чаранын графиктерине ылайык студенттерди доклад, реферат, өз алдынча иш жазууга багыттоо менен университетте, ЖОЖдордо өткөн студенттик илимий конференцияларга, олимпиадага тартуу.	Аспиранттардын отчеттору угулат; кандидаттык, доктордук диссертациялык иштери аткарылат; Илимий макалаларды, окуу-усулдук, монографиялардын, окуу куралдарынын чыгышын көзөмөлдөйт; Докладдар жана рефераттар кабыл алынат; Илимий конференцияларга, тренингдерге, семинарларга катышуу жана уюштурулат; Студенттер арасында илимий-практикалык конференциялары өткөрүлөт;	Кафедра башчысы	Август
2.	Илимий конференцияларга, илимий - практикалык семинарларга, кереге кеңештерге катышуу жана өткөрүү. Барпы акындын 140 жылдыгы ТҮРКСОЙдун деңгээлинде	Кафедранын профессордук – окутуучулар курамы мамлекеттик жана эл аралык деңгээлдеги илими - практикалык конференцияларга жана семинарларга катышышат. Аспиранттар, магистранттар жана студенттердин илимий иштерине илимий жактан багыт берип, жана алардын	Студенттер маданиятты сактоону, өнүктүрүүнү үйрөнүшөт. Барпы Алыкулов чыгыш поэзиясындагы улуу акын, чыгыш маданиятындагы чоң фигура, анын чыгармаларын дүйнөлүк	Кафедра мүчөлөрү	Сентябрь, Октябрь

	белгиленген.Акынды таанытуу жана даңазалоо максатында студенттер арасында кереге кеңеш өткөрүү.	интеллектуалдык деңгээлин өнүктүрүүгө салым кошушат. Улуу акын, философ Барпы Алыкуловдун маараке жылы быйыл жалпы түрк дүйнөсүндө белгиленет.Анын чыгармачылыгынын өзгөчөлүгүн сактоо менен жана жайылтуу үчүн өткөрүү болуп саналат.	аренага алып чыгуу, таанытуу, чыгармачылык мурасын жаңыча көз караш менен кароо жана жайылтуу жүзөгө ашырылат.		
3.	Белгилүү тарыхый даталарга жана тарыхый инсандардын юбилейлик мааракелерине карата уюштурулган илимий конференцияларга, семинарларга, кереге кеңештерге катышуу жана өткөрүү.	Жаштарга гуманитардык билим берүү маанилүү милдеттердин бири болуп саналат. Анткени ал жеке адамдын интеллектуалдык жактан өнүгүшүнө түрткү берет, студенттердин чыгармачыл ой жүгүртүү жөндөмдүүлүгүн арттыруу.	Студенттер алар аркылуу элдердин, мамлекеттердин чарбасын, ички жана тышкы коомдук турмушун, тарыхый инсандардын ишмердиктерин билишет.	Илимий иштер боюнча жооптуу Ж.С.Салибаева Кафедра мүчөлөрү	Жыл ичинде
4.	7-8-ноябрь Тарых жана ата-бабаларды эскерүү күнүнө карата студенттер арасында иш чара өткөрүү.	Кыргыз мамлекеттүүлүгүнө салым кошкон саясий ишмерлердин ишмердүүлүгү тууралуу. Ата-Журт жана анын көз карандысыздыгы үчүн өз заманында кыргыз мамлекеттүүлүгү үчүн күрөшүп келген тарыхый инсандары жөнүндө окутуп үйрөтүү. Ата-мекенди сүйүүгө, ата-мекен үчүн жанын кыйган,өмүрүн арнаган инсандардын тарыхын билүү менен ата-мекендин өнүгүүсүнө салымын кошууга тарбиялоо.	Кыргыз интеллигенциясы, калтырган изи, ата-мекенибиздеги алган орду, өмүр таржымалы боюнча түшүнүгү өнүгөт. Ошол мезгилдеги кыргыз элинин тарыхый кырдаалын жана инсандарынын мекен үчүн күрөштөрүн билишет.	Илимий иштер боюнча жооптуу Ж.С.Салибаева Тарых сүйүүчүлөр Ийриминин жетекчиси К.К.Курбанбек ова	Ноябрь
5.	Аспиранттардын, изилденүүчү окутуучулардын илимий иштеринин абалы менен таанышуу. Илим күнүнө окутуучулардын ишмердүүлүгүн карап сыйлыкка көрсөтүү.	Университетте жаш окумуштуулары менен адистердин кесиптик өсүшүнө өбөлгө түзүү, алардын кызыкчылыгын коргоо, илим жана билим берүү чөйрөсүндө жаштар саясатын өнүктүрүү максатында илимий изилдөө бөлүмүнүн алдында студенттерге жеткиликтүү билим берүү алардын сапатын жогорулатуу.	Профессордук-окутуучулук курамдын илимий-изилдөө иштери чыгармачыл ишти өркүндөтүүгө жана эл аралык, жеке, отчеттук, илимий-теориялык конференцияларга катышат. Аларды окуу жайдын илимий иштер боюнча проректору жана илим	Кафедра башчысы	Ноябрь

			бөлүмү окутуучулар жамаатынын илимий иштеринин жүрүшүн жетектейт.		
6.	Студенттерди эл аралык, республикалык жана аймактык студенттик конференцияларга катыштырууну уюштуруу жана катыштыруу.	Студент-жаштардын арасында фестиваль, форум, конкурс, илимий практикалык конференция, семинар, тренинг, жолугушуу, лекция, маектешүү, дебат, дискуссия, маданий-массалык жана спорттук иш чараларды ырааттуу түрдө мезгил мезгили менен уюштуруу ошондой эле регионалдык жана республикалык иш чараларга активдүү катышууну уюштуруу.	Студенттердин нравалык, интеллектуалдык, маданий-эстетикалык жактан өнүгүүсүнө жана бийик патриоттук сезимде тарбиялануусуна өбөлгө түзүлөт.	Илимий иштер боюнча жооптуу Ж.С.Салибаева Кафедра мүчөлөрү	Жыл ичинде
7.	Илимий-изилдөө иштери боюнча окутуучулардын I - жарым жылдык боюнча отчетун угуу.	Окутуучулар илимий иштерди аткарууда өз салымын кошушуп, чыгармачылык жактан изилдөөнүн негизинде жаңылыктарды киргизүү. Окутуучу өзүнүн иш планында, мындан ары илимий жактан өнүгүү алкагында кесиптеш-өнөктөш окуу жайлары менен биргелешип иш алып барууну максат кылат.	Изилденип, иштелип чыккан иштер студенттерди тарбиялоодо жигердүү колдонулуп келет. Негизи илимий иш болуп, окутуучулардын Эл аралык, жана башка өз ара чыгармачыл иштери менен катышуу болуп эсептелет. Ар кандай иш чараларды иштөөдө студенттерди тарбиялоодо жогоруку деңгээлге коюлат.	Кафедра башчысы	Декабрь
8.	“Кыргызстан тарыхы”, “Философия”, “Кыргызстандын географиясы” жана “Экология” предметтеринен ЖОЖдор аралык аймактык студенттик олимпиадага даярдоо жана студенттерди катыштыруу.	Кафедрада “Эkolife” жана Тарых сүйүүчүлөр” аттуу ийримдер бар. Бул ийримге өтүлгөн предметтер боюнча ар түрдүү кызыктуу темалардын үстүндө иш алып баруу менен, кыргыз маданиятын, Кыргызстандын жаратылышын, ресурстарды туура пайдаланууну жана айлана-чөйрөнү коргоону үйрөнүүгө кызыккан студенттердин билимин тереңдетип, талантын өстүрүү жан дүйнөсүн, сөз	Ийримдин максаты студенттердин экологиялык көз карашын калыптандырып жана өнүктүрүү болуп саналат. Ошону менен бирге студенттер жаратылышты, айлана –чөйрөнү коргоп өзүнүн жашоосунда кесипкөйлүгүндө коомдогу жаңы механизмдерин колдонот.	Эkolife” ийримдин жетекчиси, окутуучу Д.Р.Бусурманова, “ Тарых сүйүүчүлөр” аттуу	Февраль

		байлыгын байытуу, өнүктүрүү.		ийримдин жетекчиси К.К.Курбанбек ова, Олимпиадага жооптуу окутуучулар	
9.	Кыргызстандагы Элдик революциялар күнүнө карата студенттер арасында кереге кеңеш өткөрүү.	“ Элдик революциялар жана тарых” аттуу студенттер арасында семинар уюштуруу.	Элдик революциялардын келип чыгуусуна шарт түзгөн жаңылыштыктарды кайталабоого аракеттенип, алардын кемчиликтерин аңдап-түшүнүп, кесепеттерине анализ жүргүзүү менен жыйынтык чыгарышат; – Маалымат булактарын колдонуу менен өз оюн туура жана так айтууга; топтордо, бирдикте иштөө көндүмдөрүнө ээ болушат; бирөөнүн пикирин, көз карашын сыйлоого үйрөнүшөт. Студенттерди патриоттулукка Ата мекенди коргоого көздүн карегиндей сактоого кийинки муундарды бейпил жашоого тынчылыкка элин жерин коргоого тарбияланат.	Илимий иштер боюнча жооптуу Ж.С.Салибаева Кафедра мүчөлөрү	Март
10.	Мобилдүүлүк боюнча: А ички мобилдүүлүк; жаш окутуучуларды жана студенттерди илим жаатындагы белгилүү инсандар менен конок лекцияларды уюштуруу,	Жогорку билим берүүнүн сапатын жогорулатуу; - Илимий изилдөөлөрдүн натыйжалуулугун жогорулатуу; - Жакынкы жана алыскы чет өлкөлөрдүн эмгек рынокторундагы ЭАУнун бүтүрүүчүлөрүнүн атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу;	Окутуучулардын, магистранттардын, аспиранттардын жана кызматкерлердин академиялык мобилдүүлүгү ЭАУнун эл аралык жана билим берүү ишмердигинин	Кафедра башчы; Эл аралык байланыштар, илимий-инновациялык ишмердүүлүк	Октябрь/ Апрель

	академиялык мобилдүүлүк алкагында башка окуу жайлар менен байланышып, тажрыйба алмашуу, ачык сабактарга катышуу. б) сырткы мобилдүүлүк; -Эл аралык байланыштар, инновация жана билим берүү технологиялары боюнча жаш окутуучуларды квалификациясын жогорулатуу; -Башка окуу жайлар, уюмдар менен келишимдин негизинде чет тилин билүү деңгээлин жогорулатуу; -теориялык жана практикалык көндүмдөрүн тереңдетүү, өлкөнү жакындын таануу;	- Чет элдик алдыңкы ЖОЖдордун тажрыйбаларын үйрөнүү жана өздөштүрүү аркылуу кесиптик компетенттүүлүктөрүн өркүндөтүү; - Билим берүү стандарттарынын эл аралык салыштырмалуулугуна жетишүү; - Өнөктөш университеттер менен эки тараптуу жана көп тараптуу келишимдердин негизинде чет элдик интеллектуалдык потенциалды тартуу; - Тышкы жана ички интеграциялык байланыштарды түзүү; - Университеттин артыкчылыктуу багыттары боюнча өнүгүүсү; - Университеттин миссиясын жана өнүгүү стратегиясын ишке ашыруу;	маанилүү багыттарынын бири болуп саналат.	боюнча жооптуу саясий и.к. Калиев А.С.	
11.	Илимий жана коомдук долбоорлорго катышуу.	Кыргызстанда изилдөө бюджетинин аздыгы жогорку квалификациялуу илимпоздордун массалык түрдө азайып кетишине жана алардын кадыр-баркынын төмөндөшүнө алып келди. Перспективдүү технологияларды колдонууда илимий-инновациялык потенциал менен өндүрүштү байланыштыруу. Долбоор аркылуу илимий изилдөөлөрдүн сапатын жана потенциалын жогорулатуу; Профессордук-окутуучулук курамдын илимий-изилдөө компетенттүүлүгүн жогорулатуу жана Кыргызстанда инновациялык изилдөө тажрыйбасын түзүү;	Долбоорлорго катышуу менен профессордук – окутуучулук жамаатка, тренерлерге, керектүү темалар боюнча ар тараптуу тренингдерди өткөрүшөт. Учурдагы PhD илимий изилдөөлөрдү модернизациялоо жана өлкөнүн социалдык-экономикалык өнүгүүсү үчүн артыкчылыктуу болгон жана коомдун муктаждыктарын канааттандырган адистиктер боюнча ЕС стандарттарына жооп берген жаңы	Кафедра башчы, Эл аралык байланыштар, илимий-инновациялык ишмердүүлүк боюнча жооптуу саясий и.к. Калиев А.С.	Жыл ичинде

			инновациялык программаларга алышат. PhD катыша		
12.	Окуу жылындагы илимий-изилдөө иштеринин II жарым жылдык жана жылдык отчетторун кароо, жыйынтык чыгаруу.	Кафедра "Кыргызстандын саясий-социалдык, экономикалык маданий турмушу" темасы боюнча илимий-изилдөө иштерин жүргүзөт. Бул ишти аткаруу үчүн кафедранын баардык кызматкерлерин тартуу; жылдык отчетторун угуу;	Кафедра кызматкерлеринин илимий-изилдөө иштеринин жыйынтыгы, студенттердин курстук долбоорлоо жана бүтүрүү квалификациялык иштеринде колдонулат. Студенттердин илимий-изилдөө иштеринин жыйынтыгы илимий студенттик конференцияларда чагылдырылат жана жаш окумуштуулар, аспиранттар, магистранттар жана студенттердин илимий эмгектери окуу жайдын Жарлыгынын жыйнактарында жарыяланат, ЭАУнун профессордук - окутуучулук курамды аттестациялоодо илимий иштеринин жыйынтыгы каралат.	Кафедра башчысы	Июнь